

Nr 50.

Ankom till riksdagens kansli den 25 april 1918 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av 20 kap. strafflagen m. m.

Närvarande: herrar Pettersson i Södertälje, Rogberg, greve Spens, Dahl, Permansson, Fant, Klefbeck, Lagerkvist, Lindqvist i Kosta, Ernst Lindley, Holmdahl, Svensson i Betingetorp, Johansson i Trollhättan, Ericsson i Åtvidaberg och Johanson i Gäre.

Genom en den 16 april 1918 dagtecknad proposition, nr 301, vilken blivit hänvisad till lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1)

Lag

om ändring i vissa delar av 20 kap. strafflagen.

Härigenom förordnas, att 1, 2, 4, 8 och 12 §§ i 20 kap. strafflagen skola — 4 och 12 §§ i nedan angivna delar — erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Var, som stjal gods eller penningar över trettio riksdaler, dömes, för stöld, till straffarbete i högst sex månader, där ej annorledes här

- nedan stadgat är. Äro omständigheterna synnerligen försvårande; må tiden för straffarbetet till två år höjas: äro de synnerligen mildrande; må till fängelse i högst sex månader dömas.

Går värdet ej över trettio riksdaler; då skall, där ej gärningen efter 4, 6, 8 eller 9 § bör annorledes anses, för snatteri dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

2 §.

Den, som å skog eller mark, däri han ej äger del eller den han ej innehaver eller äger rätt att nyttja, olovligen fäller träd, i uppsåt att trädet eller något därav sig eller annan tillägna, eller, i sådant uppsåt, olovligen tager, av växande träd, ris, gren, näver, bark, löv, bast, ollon, nötter eller kåda; varde, ändå att han det icke bortfört, ansedd såsom hade han stöld förövat, där värdet går över trettio riksdaler. Går det ej över trettio riksdaler; vare lag, som i 24 kap. sägs.

4 §.

Till straffarbete — — — annans egendom.

Går i fall, varom i denna § förmäles, värdet av det tillgripna ej över trettio riksdaler; skall ändå för stöld dömas, efter ty nu sagt är; dock må, i sådant fall, där omständigheterna äro synnerligen mildrande, till fängelse i högst sex månader dömas.

8 §.

Varder någon, under en lagföring, förvunnen att hava å särskilda ställen eller tider förövat snatteri; skall han, där det tillgripnas sammanlagda värde överstiger trettio riksdaler, för stöld straffas.

Går sammanlagda värdet ej över trettio riksdaler; straffes efter ty i 4 kap. 3 § stadgat är.

12 §.

Den som — — — därtill begått.

Ej må vad nu stadgat är tillämpas för delaktighet i brott efter 2 §, då värdet av det, varmed brottslig befattning tagits, ej går över trettio riksdaler;

samt

2)

L a g

om ändrad lydelse av 166 § i strafflagen för krigsmakten den 23 oktober 1914.

Härigenom förordnas, att 166 § i strafflagen för krigsmakten den 23 oktober 1914 skall, i nedan angiven del, erhålla följande ändrade lydelse:

166 §.

Var som å valplatsen stjälar från någon, som tillhör svenska krigsmakten eller därmed förbunden krigsmakt och i kriget stupat, dömes till straffarbete i högst fyra år. Går värdet av det tillgripna ej över trettio kronor, skall ändå för stöld dömas, efter ty nu är sagt; dock må i sådant fall, där omständigheterna äro synnerligen mildrande, till fängelse i högst sex månader dömas.

Lag samma — — — i kriget stupat.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, får utskottet hänvisa till propositionen. *Utskottet.*

Den i propositionen föreslagna höjningen av värdegränsen mellan snatteri och stöld från femton till trettio kronor innebär icke någon principiell förändring av nu gällande bestämmelser utan avser enligt motiveringen endast att för nuvarande tidsförhållanden bringa lagen i överensstämmelse med dess ursprungliga innehåll. Även om, på sätt professor J. C. W. Thyrén i sitt i ärendet avgivna yttrande framhållit, den i gällande lag tillämpade rent mekaniska värdeprincipen, som lämnar de psykologiska förhållandena utan hänsyn, icke synes lämpa sig för en modern lagstiftning, torde alltså denna omständighet i och för sig icke böra utgöra hinder för ett genomförande av den utav Kungl. Maj:t föreslagna ändringen. Klart är, att med hänsyn till den stora förskjutning i penningens köpförmåga, som inträtt sedan 1864 års strafflags tillkomst, åtskilliga tillgrepp, som enligt lagstiftarens mening år 1864 borde utgöra snatteri, nu komma att bestraffas såsom stöld. Därvid får dock icke förbises, att sedan nämnda lags tillkomst institutet villkorlig dom införts ävensom tillfälle beretts att, i fråga om ungdomliga förbrytare, i stället

för ådömande av straff förordna om tvångsuppfostran. Verkningarna av penningvärdets fall i avseende å straffet för olovligt tillgrepp hava givetvis härigenom i viss mån förringats. Men även med beaktande härav måste, såsom departementschefen anført, de gällande reglerna rörande snatteri med hänsyn till penningvärdets fall anses för närvarande illa avvägda. Vid sådant förhållande har utskottet, ehuru ej utan tvekan vidkommande de i 20 kap. 2 § strafflagen avhandlade åverkansbrotten, som i förhållande till tillgreppsbroten intaga en viss särställning, ansett sig kunna tillstyrka bifall till propositionen.

På grund av vad sålunda anförts och då utskottet vid granskning av lagförslagen ej funnit skäl till anmärkning mot desamma, får utskottet hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 25 april 1918.

På lagutskottets vägnar:

JAKOB PETTERSSON.